

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A közgyűlés megbuktatta a 25000 koronás ajándék-javaslatot

Izgalmas viták a színházról

Az igazság győzött. A harci lármának le kell csendesednie. Nincs tovább. A polgárság érdeke meg van védve; a közgyűlés elhárította a polgárság zsebe felé nyuló kezét s megmentett a polgároknak évi 25,000 koronát. Ugy érezzük, a győzelemben nekünk is van részünk, bizonyítja ezt, hogy ellenfeleink részéről ugyancsak erősen emlegették a sajtót s ezzel kapcsolatban azt a figyelmeztetést, hogy a sajtóra nem kell hallgatni. A sajtóval való foglalkozás során ugyancsak furcsa meghatározását hallottuk mivoltunknak. „Hiszterika”, „beszámíthatatlan delfi jónő álomlátása”, „a színház szerelmese”, mind ezek a frázisok benne voltak e meghatározásban. De nem baj. Azért a sajtót nem éri kisebbités, azért nyomtatott soraink reggel csakugy elviszik a hirt olvasóinknak s a hiszterikák négis csak az igazság meleg, törhetetlen és mindig harcra kész fanatikusai maradunk. A harc multán pedig, ha lecsendesedtek a szenvedélyek, majd azok szemében is újra a régi fényes, nagy, derék sajtó leszünk, amely nekik eddig, a harc előtt is voltunk.

A közgyűlésen a színház-kérdés körül lefolyt vitáról örvendetesen lehet és kell megállapítanunk, hogy annak nivója a közgyűlés méltóságának megfelelően magas volt. Eltekintve attól a diszharmonikus elcsuszástól, amelyet Szávay Gyula, a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének elnöke beszédében talán az a keserűség okozott, hogy a sajtóval szembe került e harcban, mindenik fölhasználó beszéde teljes mértékben figyelmet érdemelt. De különösen Jászai Viktor dr. rendkívül értékes beszéde, amely ugy tartalmaz, mint formailag és eszmemenetében egyaránt elsőrangú volt és sok gyönyörűséget nyújtott. Ő volt az, aki a sajtót a Vidéki Hirlapírók elnökével szemben néhány erélyes, de meleg kifejezéssel méltatta. Sikerkült, szép beszédet mondott a tanács javaslata mellett F e j é r Ferenc dr is, aki erős érvekkel támada a segélynyújtást támogató indítványt és fordulatot, minden válasza kész, szellemes megjegyzésekkel fűszerezett beszédben mutatott rá a helyes utra, amelyen e kérdést tárgyalni és elintézéshez juttatni kell.

A Mezei-ügy tárgyalásáról tudósítasunk a következő:

A kulturtanácsnok korteskedik.

Könyves Tóth Mihály dr. kulturtanácsnok ismertette a tanács javaslatát, amely az volt, hogy a közgyűlés utasítsa el Mezei Béla igazgató kérését, hogy 25,000 koronával

segítsék, hanem fogadja el az igazgató fölmondását 1914. május 15-re.

Fölkiáltások: Helyes! Hadd menjen! Ezt szívesen teljesítjük!

A közgyűlés zugó tapssal fogadta a tanácsnak ezt a javaslatát.

Könyves Tóth Mihály dr.: Ez a tanácsnak a véleménye. De a szinügyi bizottság és a jog- és pénzügyi bizottság javaslata más és más az ő véleménye is, mint színház-felügyelő tanácsnoknak. Ezután erős szónoki hévvel valóságos kitérő heveséggel magyarázta Mezei bajait és kiadásait.

Hj. Schwartz Vilmos: Hát ezek a szervezés költségei.

Könyves Tóth Mihály dr. hosszabb beszéd után kérte, hogy a szinügyi és jogügyi bizottság javaslatait fogadja el a közgyűlés.

A színház — üzlet.

Fejér Ferenc dr.: Olyan tüzzel és hévvel védi a kulturtanácsnok ez ügyet, amely jobb ügyhöz méltó. Ha valaki távolról szemléli az ügyeket, azt kell, hogy higgye, hogy ez a város boldog, csatornája, vízvezetéke mindene van, minden szükséglete ki van elégítve, csak a színház kell még, más rendben van. Semmiféle ügy nem szerepelt annyit a közgyűlésen, mint a színház. És mindig a kulturát állítják oda, amikor pedig *üzletről* van szó. Nem az a kultúra, hogy a színházba pénz töljünk. Igen, ha a városnak van rendszer közegete és egyéb közszükséglete ki van elégítve, áldozunk arra is, de addig nem. — Ez is csak olyan üzlet, mint akármelyik másik. Amikor *ipari vállalatok kénytelenek elbocsátani a munkásaikat*, mert nincs erejük foglalkoztatni őket, akkor ne jöjjenek ide, hogy *egy másik vállalkozónak szerződés ellenére kedvezményt adjunk*. Annál kevésbé, mert eddig nem tudtuk, hogy *Debrecen város társult Mezeivel a veszteségre vonatkozóan. De a nyereségre bizonyosan nem vennék társul.* Ne tessék itt adatokkal dobálózni, mert itt csupán egy üzletember érdekeiről van szó. Ha a pályázatot ugy írták volna ki, a mint most tervezik, igen sok kitűnő igazgató pályázott volna. De furcsa dolog, hogy valaki vállalkozik valami üzletre a legolcsóbban és három hónap múlva már kedvezményeket kér. Van a városnak egy drága bizottsága, és ez a szinügyi bizottság, amely *ha nem lenne, az igazgatók könnyebben és több haszonnal tudnának működni, mert akkor nem a szinügyi bizottság kedvéért, hanem a közönség kedvéért játszanának.*

Petzkó Ernő dr.: Maradi emberek fogják majd elbírálni.

Fejér Ferenc dr.: Egy példával illusztrálja, hogy régen volt szükség a szinügyi bizottságra, de ma már nem szükséges, sőt *fölösleges*. Sajnos, a bizottság tagjai mind derék emberek, de amikor a zöld asztalhoz kerülnek, megváltoznak. Volt igazgató, aki nem volt olyan szerencsés, mint a mostani, a felé nem lengedeztek zefírek. De csak egy kis hangulatváltozás kell s *a mentőegyesület vértörvényszékké alakul át*. Alakítsák át a

szerződés 14. §-át, amely arról intézkedik, hány tagot tartson az igazgató, bízzák ezt rá, adjanak neki ebben *szabad kezet*. Nem vindikálja magának a csalhatatlanságot, s nem kívánja, hogy azonnal fogadják el indítványát, nem olyan statáriálisan sürgős neki a dolog, mint a szinügyi bizottságnak Mezei dolga, hogy négy nap alatt minden fórumon keresztül hajtották s itt is sürgősen el akarják intéztetni. Indítványozza: vegyék le az ügyet a napirendről s tegyen a tanács *a szinügyi bizottság eltörlésére* és a szinüzletgazgató terhein a 14. §. eltörlésével leendő könnyítésre javaslatot. Ugy tudja, hogy a mozirol is szó van.

Domahidy Elemér: Arról nincs szó.

A sajtó-elnök a sajtó hivatásáról.

Szávay Gyula: Rendkívül indulatos a tárgyalás és puszkaporos a hangulat . . .

Thieszen Artur: Schlachte Zeiten!

Szöllös Dezső: Csataidők! (Oriási derülség.)

Szávay Gyula . . . ő nyugodtan óhajtja tárgyalni a kérdést. Fejér azt mondta, ez nem kultúra, ez üzleti érdek . . .

Fölkiáltások: Ugy van!

Szávay Gyula ezután fejtegeti, hogy kulturembereknek vannak igényeik, amelyekért még az anyagiakról is lemondanak. Ilyen városnak kell a műveltségre is áldozni. (Ebben a pillanatban elsötétül a terem, a villamos körték kialudtak.) Mindig áldoztak a városok a közpénztárból a multságokra. Régen a cirkuszokat tartották fönn, később a színházakat. A város és állam budgetjében mindig van erre költség. Debrecenben is így volt s lassankint csökkentették a segélyezést. Debrecen is eljutott ez időponthoz, de kissé sietett vele a város s mikor Zilahyra az utolsó 5—6000 korona terhet róttá, ehelyett 35,000 koronát kellett ráfizetnie Zilahy bukásában a színházra.

Fölkiáltások: Mert megölték Zilahyt!

Szávay Gyula: Okuljunk Zilahy példáján. Ez nem olyan szerződés, mint más vállalaté. Az igazgató nem kap értéket, a másik pedig nem ad, csak köteleességét. (Zajos elentmondások. Az elnök hosszasan csenget.) Ha elemi csapás éri a bérlőt, a tulajdonos részt vesz a veszteségben.

Fölkiáltások: Dehogy!

Szávay Gyula: Lesz itt olyan pont a tárgysorozaton.

Herczegh János: Azt sem engedjük!

Szávay Gyula: A gazdasági föllendülés könnyelmű idejében csinálták a szerződés föltételeit. Azóta sokan templomba járnak.

Thieszen Artur: Zalogházba!

Szávay Gyula hosszadalmas fejtegetés után a közgyűlés bölcseségére és higgadtságára apellál, majd *a sajtóról* kezd beszélni. Egész háboru folyt a sajtóban. A sajtó állásfoglalását nem kell rosszalni, de nem is kell tulbecsülni. A sajtó nélkül nem lehet elképzelni az életet, megbecsülhetetlen erő rejlik benne. Nincs az a csapás, amelyet a sajtó értéke ne ellensúlyozna. Sokoldalú látásával kitűnő szolgálatokat tesz, de nem szentírás a szava. Most a szinügyi, jog- és pénzügyi bizottság és közgyűlés kezéből *a sajtó akarja kivenni a döntés jogát*. A sajtó hozzászól mindenhez: a szinügyhöz, a közigazgatáshoz, az építkezéshez, a csillagvizsgáláshoz, *pedig nem ért mindenhez*. Az bizonyos, hogy a sajtó a színházhoz ért, együtt születtek, nagy szerelem fűzi őket egymáshoz. De éppen azért nem szabad figyelembe venni, mert a tulszerelem, gyűlölet és szubjektív érzések . . .

Fölkialítások: Láttuk Zilahynál!

Szávay Gyula . . . megmérgezi mindazt, amit okosan itt a színházi bizottság elhatározott. A sajtó tuloz, tüzet, vizet kiált. De nem rosszakaratból, anyagi érdekből, ilyet nem tételtek föl, mert ha ilyenből teszi, az kiderül, mint ahogy eddig minden kiderült. Egy hisztérikus asszony beszámíthatatlansága nyilatkozik meg a sajtó viselkedésében. — (A karzaton elhelyezett színészek tapsolnak.) Mert ha valamit nem kapott meg, letépi a gombokat a ruhájáról, letépi a ruhát magáról, tombol. Ez a beszámíthatatlan hisztérika nyilvánult meg most. De ez is jól van így, mert ha ez nem volna így, nem találná el, mint a pithiai jósnő elkábultan, félálomban a jövődőt. Vérbe ordítja a szemét, mert azt látja, hogy nem az történik, amit ő akar. — Hegedűs Lóránt például haragszik, mert nem az lesz, amit ő akar, hanem ami mellett Than Gyula van. Nem olyan toronymagas a veszedelem, mint ahogy a sajtó mondja. Igaz, hogy a mai igazgató nem jött ide Rettegő Fridolin zilált hajával, de hozott gazdag ruhát, jó előadásokat tart, évtizedek óta ilyen jó előadások nem voltak Debreczenben. Kevesebbet nem lehet tenni az igazgatóért, mint amennyit itt kérnek. Amikor kimondja valaki a határozatot, tegye a szívére a kezét.

Thieszen Artur: A zsebére. (Derültség.)

Nincs elég iskola!

Herczegh János: Nem akarja ilyen hosszú lére bocsátani a mondandóját, ő a fejére üt a dolognak. Nem ellensége a színháznak, de ne feleddük el, nincs pénz, pénz és pénz. Még iskolát sem tud építeni a város.

Freund Jenő dr.: Eleget épített!

Herczegh János: Nincs elég iskolánk. A gyerekeket vissza kell utasítani. Egy helyiségben 80 gyermek van. Elsősorban tehát iskolákat kell építeni s azután lehet csak a színházra gondolni. (Ugy van!)

Jászi Viktor beszéde.

Jászi Viktor dr. abból indul ki, amivel Szávay végezte, de más konklúzióra fog jutni. A jelenlegi igazgatót tiszteli, becsüli, becsülésre méltó munkát végez, nagy igyekezettel dolgozik, amit a rendelkezésre álló erővel lehet, azt megcsinálja. Az igazság érdekében el kellett mondania. De a kérdés nem itt van. Igaz, hogy régen közpénzen rendezték a multságokat, de éppen a történeti fejlődés mutatja, hogy tudatára jöttek annak, hogy a közpénzek nem multság táplálásra valók, hanem a közléletesítményekre. Aki mulatni akar, az mulasson a saját pénzén. Ez az elv érvényesül is mind jobban, hogy ugyanis mind kevesebb közpénz menjen mulatságra és annál több közcélra. Ez a helyes irány Debreczenben is érvényesülni kezd fölismerve annak immoralitását, hogy magánmultságokat közpénzből fedezzenek. Mindent a maga helyén kell cselekedni. Szávay szépen, de nem helyesen hivatkozott a színházak pártfogására. Ez a régi állapotban jogosult helyzet volt, amikor a magyar nyelvet és nemzetet ott istáptolták a színházban ott égett csak a láng. Akkor közpénzből igyekeztek tápot nyújtani e lángnak. De azóta minden megváltozott. Minden tisztelet a mai személyzetnek és művészetüknek is. A színházban azonban nagyon alárendelt dolog a magyar nyelv és művészet. Az a leócsárult és soha eléggé nem méltányolt sajtó mennivel többet tesz, óriási mértékben többet. (Ugy van.) A színház már nem a nyelv védelmének, a műveltségnek a helye. Talán még a nemzetiségi vidékeken pislákol ez a láng, de ma már a színház elsősorban szó-rakoztató és mulattató hely, amelynek még van némi művészi jelentősége. Először azokat a szükségleteket kell kielégíteni, amelyekre nagyon helyesen Herczegh János rámutatott: a népiszkolákat kell megépíteni. Valamikor egyes éhenkórász, kalandvágytól hajtott, könnyelmű, de tiszteletünkre és kegyeletünkre méltó ember csinálta a színházat, de ki tagadhatja, hogy ma a színház teljesen üzleti vállalkozás. Ez is tiszteletre méltó, de tisztán a tőke kérdése, nem pedig egyes lelkes emberek vállalkozása. Ma már nem azt kérdik: mutasd a zsebeidet, mennyit éhez

tél, a színház nem a nemzet lelkét tápláló intézet, hanem nagyon is lukratív vállalat. Ha nem így volna, ide jönne-e nagy tőkével valaki azt elkölteni, mert annyira lelkesedik. Ha pedig csak a tőke vállalkozásának kérdéséről van szó, a színház konkrét muló jelen bajáról, más szempontokat kell figyelembe tartani. Arról van szó, hogy adópénzből fordíthat-e valamit a város ilyen célra? Igen, ha igazán kulturáról volna szó, de itt ez másodrangú kérdés. Tekintsük a repertoárt, az igazgató hoz minden új darabot, de hivatkozik a jóízű emberekre, a nap-nap után előálló operett-dolgokat, az egy csomóban s gyűjteményesen előadott operett előadásokat látva kérde, kultúra-e ez.

Ekly József: Tangó!

A sajtó körüljárásáról.

Jászi Viktor dr.: Mikor az értelmetlenség e nagy tengerében táncra perülnék, legálabb tudja, hogy mit akarnak. A közönséget ezekkel a napi léhaságokkal vonzzák.

Szávay Gyula: Egyetem.

Jászi Viktor: Nem tudom miért emlegeti a bizottsági tag ur az egyetemet.

Szávay Gyula: Ha az egyetemre volt öt millió, a színházra is kell tennie öt milliót.

Jászi Viktor dr. Sajnálom, hogy ezt éppen Szávay ur mondja. Lehet talán, hogy nem tudom olyan szépen körüljárni a sajtó hivatását, mint Szávay ur.

Domahidy Elemér főispán: Figyelmezteti Jászi bizottsági tag urat, hogy a körüljárni kifejezés nem parlamenti kifejezés.

Jászi Viktor dr.: Nem vitatkozom az elnök ural . . .

Domahidy Elemér főispán: Nem is lehet.

Jászi Viktor dr. . . . de akkor kérem oldalt méltóztassék figyelmeztetni. Arról van szó, hogy 21,000 koronával járuljon hozzá a polgárság az igazgató főntartásához . . .

Fölkialítások: Miből?

Jászi Viktor dr.: Itt öt éves bérleti szerződésről van szó. Egyik esztendő rossz, a másik jó. Furcsa volna, ha minden bérlet 3 havi itt létel után elengedést jönné kérni. A mai időkből nem lehet következtetéseket vonni, a deficit majd bejön a jó esztendőben. Emeljük föl a belépti-jegyek árát.

Freund Jenő dr.: Nem lehet.

Jászi Viktor dr.: Ne fájjon másnak a Mezei feje.

Thieszen Artur: Vonja be az ingyen-jegyeket.

Domahidy Elemér főispán: Thieszen Artur bizottsági tagot fölkérem, ne szóljon mindig közbe.

Jászi Viktor dr.: Bizzuk csak az igazgatóra, hogy a bérletek árának emelésével regresszája magát, de a közpénztárt ne terheljük. Indítványozza: 1914. február 1-től adjuk meg a belépti-jegyek árának, a jövő szezonban pedig a bérletek árának emelésére az engedélyt, a tanács pedig a nyári állomások és államsegély megnyerése érdekében járjon közbe. De semmiféle pénzbeli áldozatot ne hozunk. (Hosszan tartó taps és éljenzés.)

Licitáció lefelé.

Freund Jenő dr. a segély megadása mellett szól. Nem is 25,000 koronát kérnek, hanem csak 10,000 koronát, tudniillik a február, március, április és május hónapokra.

Fölkialítások: Hát már 10,000 korona is elég? Már ennyi is megmenti Mezei Bédát?

Szávay Gyula kijelenti, hogy ő Jászi Viktort közbeszólásával nem akarta megsérteni s ő is kéri, hogy a segélyt négy óra adják meg.

Fejér Ferenc dr.: Most mindenki meggyőződhetett, hogy nem nagyon igazságos alapon kérték a segélyt, mert ők maguk is leszállították az igényüket. Reflektálva egyes kijelentésekre azt mondja, hogy a város igen is ad értéket: adja ingyen a színházat, amiért másutt nagy béreket fizetnek. Gyarmathy és Csanak óriási haszonbérösszegeket fizetnek és csak pusztá földet kapnak. Ezek sokkal több embert foglalkoztatnak mint Me-

zei. Mi volna, ha a gazdasági bizottság azt javasolná, hogy ezeknek is engedjék el a haszonbért. Csodálatos, hogy Jászi Viktor, aki ellenzi a segélyt, megdicséri nyílt színen a színházat, Freund, aki pártolja, elítéli s azt mondja, akkor is üres lesz, ha fölemelt hely-árák lesznek s közönséget vonzani nem bír. Ő eddig azt hitte mindig, hogy a sajtó a közvélemény, de úgy látszik tévedett, mert hiszen az újságírók élnöke, tehát a sajtó hivatalos képviselője most autentikusan jelenti ki, hogy nem így áll a dolog. (Taps, éljenzés.)

Rongyos tízezer korona.

Révi Nándor dr. folytonos zaj között a támogatás mellett beszél.

Domahidy Elemér főispán: Kérem, rövidre igérte.

Révi Nándor dr.: Én nem szoktam szórni a pénzt.

Hj. Schwartz Vilmos: De most igen.

Révi Nándor dr.: Ha van színházi válság . . .

Freund Jenő dr.: Nincs.

Révi Nándor dr. . . . akkor segíteni kell. Ezért szavazom meg ezt a rongyos 10,000 koronát.

Fölkialítások: Hohó! Rongyos?

Burger Péter dr.: Soha ilyen segélyben igazgatót nem részesítettünk. Itt volt Zilahy, akitől megvont a város minden kedvezményt. Egyetlen színházat sem tudnak sehoh sem fölvirágoztatni szubvencióval, csak az a színház boldogul és virágzik, amelyet magántőke tart fenn. Helyesli a tanács javaslatát, mert ki biztosíthatja a közgyűlést arról, hogy ha ezt a segélyt megadjuk, nem jön-e nemskóra újabb támogatás iránti kérelem. (Helyeslés.)

Ekly József: Na, szervusz Mezei! (Zajos derültség.)

Juhász Ignác közbeszól.

Domahidy Elemér főispán: Kérem Juhász Náci bizottsági tag urat, tessék csendben maradni.

Megbuklik az ajándék-javaslat.

Derültséggel vették észre a főispán tervedését Juhász Ignác keresztnevével. Azután szavazásra tette föl a kérdést. És pedig a következő sorrendben: akik elfogadják a tanács javaslatát, vagyis hogy fogadják el Mezei fölmondását május 15-re és kieresztik az obligóból. Másodsorban Jászi Viktor dr. javaslatát az árak emelésére, végül a jog- és pénzügyi bizottságnak a segély megadására vonatkozó javaslatát. A szavazás névszerint folyt s eredménye az lett, hogy 53 szavazattal 23 ellenében elfogadták a tanács javaslatát.

Igen-nel szavaztak: Balkányi Ede dr., Békés Lajos, Berger Andor dr., Bozzay Pál, Burger Péter dr., Borsos József, Csóka Samu, Deák István, Dóczy Emil dr., Ekly József, Erdődy Lajos, Fejér Ferenc dr., Gál Ferenc dr., Hegedűs István dr., Herczeg János, Hoffmann Sándor, Jóna János, Józsa Vince, Juhász Ignác, Kertész János, Kertész László, Koszorus Kálmán, Kovács Aladár, Kovács József polgármester, Kölcsey Sándor dr., Körsi Kálmán dr., Lusztig Károly, Magoss György dr., Magyar Simon dr., Márton Kálmán dr., Mayer Jenő, Medgyaszay Miklós, Medgyessy Ferenc, Mike Ferenc, Móricz Ferenc, Nagy Lajos dr., Pálffy Gábor, Roncsik Lajos, Rostás István, Salánki Ferenc, ifj. Schwartz Vilmos, Szabó Elek, Szabó István, Széll Kálmán dr., Szikszói-Szabó László dr., Szöllős Dezső dr., Surgoth Jenő, Thieszen Artur, Tóth Emil dr., Török Péter, Tüdős János dr., Zöld József. Összesen 53-an.

Nem-mel szavaztak: Balkányi Miklós dr., Csurka István, Fleischmann Mór, Fráter Imre dr., Freund Jenő dr., Jászi Viktor dr., Kernhoffer József, Komlóssy Dezső, Kovács József dr., Lőkövits Artur, Márk Endre, Muraközy László, Pavlovics Károly, Petzkó Ernő dr., Poroszlay László, Publig Ernő, Szávay Gyula, Szent-Királyi Tivadár, Tafler Ignác, Than Gyula, K. Tóth Mihály dr., Tüdős Kálmán dr. Összesen 23-an.

A Ház és a trónörökös

A képviselőház ülése

A képviselőház mai ülésén Beöthy Pál elnök a trónörökös születésnapja alkalmából emelkedett szellemű beszédben adott kifejezést annak a hódolatnak, mellyel az egész magyar nemzet a trón várományosának fenkölt egyénisége iránt viseltetik. A napirendre áttérve több kisebb terjedelmű törvényjavaslatot intézett el a Ház, melynek üléséről az ellenzék távol maradt.

Részletes tudósításunk itt következik:

A trónörökös üdvözlése.

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg az ülést a következő beszéddel:

— A magyar trón várományosa, Ferenc Ferdinánd ő császári és királyi fensége tegnap ünnepelte születésének ötvenedik évfordulóját. (Lelkes éljenzés.) A magyar nemzet dinasztikus hűsége uralkodójához és uralkodóházához való törhetetlen ragaszkodása hagyományos. Ha ama szigorú alkotmányos érzékre valló tartózkodásnál fogva, amellyel ő fensége minden politikai vonatkozású közszerepléstől távol tartja magát, a magyar közélet tényezőinek nem is volt eddig alkalma közvetlen érintkezésben állani vele, nemcsak egyénisége, nagy kötelességérzete, az alkotmányos tényezők hatáskörének tiszteletbentartása a magyar nemzet minden egyes tagjának rokonérzését és reményteljes várakozását keltette föl az iránt, aki egykor hivatva lesz a magyar országgyűléssel együtt a magyar törvényhozás alkotmányos kötelességét teljesíteni. Gondolom, méltóztatnak helyesnek tartani, hogy a Ház ez érzelmeinek kifejezés adassék és a magyar királyi kormány utján a Ház érzelmeinek ez a kifejezése ő császári és királyi fenségének tudomására hozassék. (Helyeslés.)

Apró javaslatok.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter jelentést tesz a Háznak a léva—nagyurányi helyiérdekű vasút engedelmzéséről.

Vita nélkül megszavazták ezután az ármentesítő-társulat alkalmazotainak biztosításáról, a londoni nemzetközi rakietelegraf-egyezmény beikkelyezéséről, az állami törvényhatósági vicinális és községi közutakon az 1913. évi árvizek által okozott rongálások következtében végrehajtandó helyreállítási, valamint építési munkálatok költségeinek fődözéséről és az Ogulintól Knin irnávában létesítendő államvasuti vonal megépítéséről szóló törvényjavaslatokat.

A külkereskedelem rendezése.

Nlamesny Mihály előadó ismerteti a külkereskedelmi és külforgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Szilassy Zoltán a magyar állattenyésztés érdekében az eddigi külkereskedelmi politika folytatását szükségesnek tartja. Mivel a balkáni kereskedelmi szerződések ellen állandóan nyugtalanságot szítanak az osztrákok, szükséges volna, hogy a kormány jelentse ki, hogy az eddig fennálló állapotot a jövőben is fenn akarja tartani. Szóvá teszik a román és szerb határon üzött nagymértékű állatcsempézést is. A határrendőrséget ezen a vidéken mulhatatlanul szaporítani kell.

Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszter kijelenti, hogy a kormány szigorúan ragaszkodik az előbbi kormánynak a politikájához és ennél fogva az állapotbehozatali tilalom visszavonásáról vagy korlátozásáról szó sem lehet. (Zajos helyeslés.) A kormánynak általában igen nagy gondja van az állatjárványok leküzdésére és arra is, hogy a gazdák megfelelő kártalanításával is elősegítse a betegségek leküzdését, így például a

megbetegedett sertéseknek a legközelebbi vágóhidra való szállítását is bizonyos kautélák mellett meg fogják engedni. (Általános helyeslés.)

A Ház a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazza.

Megszavazták ezután a Kolumbiával kötött kereskedelmi szerződésről s a szegedi középítészeti tanács hatáskörének meghosszabbításáról szóló javaslatot.

A horvát egyezmény.

Hegedüs Lóránt ismerteti a magyar-horvát pénzügyi egyezmény meghosszabbításáról szóló javaslatot. Nagyon helyesli, hogy a kormány első sorban gazdasági téren igyekszik megerősíteni a magyar-horvát kapcsolatot. A kormány ebben méltán számíthat a Ház támogatására. Ajánlja a javaslatot elfogadásra.

A Ház a horvát egyezségről szóló javaslatot elfogadta és a holnapi ülés napirend-megállapításával az ülés negyedegy órakor véget ért.

Öngyilkos kísérlet a detektivek előtt

Halálba a börtön elől

Miskolcra jelenti tudósítónk: Tegnap délelőtt izgalmas jelenetek játszódtak le a Grand-szálloda első emeletén levő 31-es számú szobában, ahol a detektivek Zartl Lászlót tartóztatták le küzdelmes dulakodás után.

Zartl László a diósgyőri fürdővendéglőt bérelte a főbérletől, Heinemann Gusztávtól. Zartl eleinte becsületesen elszámolt Heinemannnak, aki lassan-lassan teljes bizalommal volt albérlője iránt. Legutóbb december hó elsején kellett volna Zartl Lászlónak elszámolni. Heinemann annak rendje és módja szerint megjelent az üzletben és felszólította albérlőjét, hogy számoljon el. Zartl eleinte halasztgatta a zelszámolást és valami ürügy alatt sikerült is a határidőt kitolni. Heinemann azonban gyanút fogott és kijelentette, hogy tovább nem lehet a dolgot halasztani, számoljanak le. Zartl László ekkor Heinemann meglepetésére kijelentette, hogy nem tud elszámolni, az italokat eladta, az árukatárt kiürítette, pénzt azonban az árukért nem adott.

Heinemann Gusztáv sikkasztás és csalás büntetéseért feljelentette Zartl Lászlót a miskolci kir. ügyészségen, amely utasította a rendőrséget, hogy az ügyben indítsa meg a vizsgálatot. Horváth Károly tb. rendőrőkekapitány tegnap reggel nyolc órára idézte be Zartl Lászlót. A rendőrség bünyügyi osztályán vártak Zartl Lászlóra fél tízig, de ő bizony nem jelentkezett. Horváth tb. rendőrkapitány kiadta a rendeletet Félix Béla és Toroczky Imre detektiveknek, hogy keressék fel és állítsák elő Zartl Lászlót.

Ugy tíz óra tájban kopogtattak be a detektivek Zartl Grand-szálloda 31. sz. alatt levő szobájába, melynek airtaia zárva volt. A szobából morózusan szolt ki Zartl:

— Ki az?

— Szobapincérek, — mondották a detektivek.

Zartl azonban felismerte az egyik detektiv hangját és alig pár perc múlva revolverlövés zaja hangzott a szobából. A szálloda személyzete a detektivekkel együtt betört az ajtót. Zartl a tükör előtt állt: *fejéből patakzott a vér.* A detektiveknek első dolguk volt a szerencsétlen ember kezéből kivenni a revolvért. Ez azonban nem ment olyan könnyen, mint gondolták. Zartl macacszkodott és heves ellentállást fejtett ki. Küzdelmes dulakodás után végre is ártalmatlanná tették. A helyszínen megjelent orvos kimosta a sebet, bekötötték és Zartl Lászlót felkísérték a

rendőrségre. Kihallgatása után átszállították a kir. ügyészség fogházába.

Zartl állapota nem veszélyes. A revolver golyó csak könnyebb sérülést ejtett rajta.

Tisza, Ghillányi és Sándor a Hortobágy hasznosításáról

Debreceni gazdák küldöttsége a kormánynál

Budapest, december 19.

A debreceni gazdák százötven tagú küldöttsége tisztelgett ma Rickl Antal és Király József főbirtokosok vezetésével a kormány tagjainál, hogy a Hortobágy hasznosítása ügyében hozott városi közgyűlési határozat megszüntetését kérik. Tisza István gróf miniszterelnök, Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszter és Sándor János belügyminiszter együttesen fogadták a debreceni gazdák nagy küldöttségét a képviselőházban déli egy órakor, a Ház ülése után.

Rickl Antal, a Debreceni Gazdasági Egyesület elnöke, majd Király József fejtegette, hogy Debrecen gazdái súlyos sérelmeket szenvednek a Hortobágy rendezése miatt. — Király József azt mondta, hogy Debrecen egész gazda-közönségét nagyon kellemetlenül lepte meg, hogy a kormány jóváhagyta a városi közgyűlésnek azt a határozatát, amely szerint a Hortobágyból 12 ezer hold kihasítassék. A kormány csak téves információk alapján járulhatott a közgyűlési határozathoz, amely *magánjogi érdekeket* is sért, de főképpen *közgazdasági szempontból* is káros és hátrányos Debrecen város érdekeire is. A polgárságnak hosszú időn keresztül joga volt ingyen használni a hortobágyi pusztákat, most mégis el akarják vonni a gazdáktól. Ez végzetes volna rájuk, mert nem 12 ezer holdat vonnak el, hanem az *egész hortobágyi pusztának a felét*, mert a kihasítandó 12 ezer holdon jelenleg annyi jószág legel, mint a többi 30 ezer holdon összevéve. Attól félnek, hogy egész Debrecen mezőgazdasági berendezése nagy változáson fog keresztül menni és hogy a gazdaságok tönkremennek e miatt. Agrárszociális érdekekről sem lehet szó ebben az esetben; mert a Hortobágyon nem munka-alkalomra van szükség, hanem munkásokra. A legelők elvonása miatt a *husszükséglet* kielégítése is problematikussá válik majd, ami bizonyára nagy hatással lesz a *husárak kialakulására* is. — Kéri a kormány tagjait, *rendeljék el a kérdés revízióját*, ha pedig ez nem volna lehetséges, míg a megmaradó helyeken megfelelő számú kutakat nem állítanak, *a mai állapotot tartsák fenn.*

Tisza István gróf miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy meggyőződése szerint a küldöttség szónokainak *aggodalmi erősen tulzottak.* A kormány teljes szeretettel foglalkozik ezzel az ügyvel, *a közérdeket keresi benne*, igyekszik az ellentéteket kiegyenlíteni és *szem előtt tartja egyszersmind Debrecen város anyagi helyzetének javulását*, a visszamaradó birtokok rendbehozatalát és öntöző-művek létesítését.

Szentesi János annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy nyáron kut hiányában

Férfi-, fiurohák és angol átmeneti kabátujdonságok Balázs Jenő áruházában
a Községi Tisztviselők Országos Egyesületének szerződéses szállítójánál
Debreczen, Piacz-u. 61. Szabattana-utcaival szemben. Telefon 6-28
készen és méret szerint a legolcsóbb szabott áron ::

a jószág a megmaradt területeken szomjan vész.

Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy amíg a megmaradó területeken kutakat és öntöző csatornákat nem létesítettek, addig a 12 ezer holdat nem fogják elvonni. Ilyen értelemben irt át a belügyminiszterhez.

Sándor János belügyminiszter azt felelte a küldöttségnek, hogy Debrecen határozata még nem érkezett hozzá, kijelentheti azonban, hogy a maga részéről is megnyugtató megoldást fog keresni.

A küldöttség tagjai éljenzéssel fogadták a miniszterek kijelentéseit.

Debrecen közgyűlése

— Második nap —

A színház-kérdés után, amely a mai második napi közgyűlés idejének legnagyobb részét elfoglalta, a közgyűlés hamarosan végzett a többi ügyekkel:

A közgyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Pontban három órakor nyitotta meg az ülést Domahidy Elemér főispán és azután áttértek a napirend tárgyalására.

A Csillag-utca 6. számú házastelek megszerzésére és a város, valamint az alapok feleslegpénzeinek elhelyezésére vonatkozó határozat meghozatala után Fráter Imre dr. bizottsági tag indítványára a főispán hozzájárulása után a közgyűlés kimondta, hogy a Mezei Béla segélyezésére vonatkozó javaslatot vegyék elő, amelynek tárgyalásáról más helyen emlékeztünk meg.

(Bajok a Plac-utcai bérház körül.)

A tanács bejelentette, hogy a Plac-utca 26—28. számú bérháznál a terveken kívül készített munkák és tulkiadások folytán 180,000 koronát meghaladó hiteltullépés van, amelyre fedezetet kér. Egyben bejelentette, hogy a jövedelem 108,000 korona, ami a telek értékével együtt számított építési tőke 2,002,935 korona összegének öt százalékát jelenti. Miután Révi Nándor dr. kifogásolta az építésnél fölmerült bajokat, a hiteltullépéseket, ezután a közgyűlés a fedezetet megszavazta.

Előterjesztették azután a Mandel Lipót, Nádudvari József és Szent-Királyi és Nagy bérlők kérését bérelengedés iránt.

E kérést azonban, annak teljesítését erélyesen ellenző felszólalások után a közgyűlés elvetette, az ügyet visszaadta a tanácsnak, hogy tárgyaljon a bérlőkkel, vajjon használással segíteni lehet-e rajtuk és esetleg az irányban is, hogy szerződésüket óhajtják-e fölbontani. Az erre vonatkozó indítványt Kölcsey Sándor dr. tette meg. A kérelem teljesítése ellen szóltak, maga Kölcsey Sándor, dr., Révi Nándor dr., Márton Kálmán dr., Juhász Ignác dr., mellette Szávay Gyula.

(Póthitelek és utalványozások.)

Utastotta a közgyűlés a tanácsot, hogy az öntözbiztosításról 1914. májusában ter-

TELEFON 762 :: APOLLO MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Előadások kezdete szombaton és vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

VIG ESTER :: VIG ESTÉK

A 3 és 5 órai előadások félhelyárakkal!

Osztrigás Mici

Bohózat 3 felvonásban. Ista Feydeau. A budapesti vígszínházban 200 felt házat csinált.

Mici hercegnő.

Bohózat 3 felvonásban. Ista Georges Feydeau. Páris legjobb művészeinek közreműködésével.

Szombaton délután 3 órakor gyermekelőadás.

Trafik és kedvezményes jegyek érvényesek.

HELYÁRAK: 5 órától: Pályautas vagy zsidó 50 fillér. 1-ső hely 50 fillér. 11-ik hely 36 fillér. 11-ik hely 20 fillér. — 6 óra 10-től: Pályautas 5 korona. Pályautas vagy zsidó 1 20 korona. 1-ső hely 1 korona. 11-ik hely 70 fillér. 11-ik hely 40 fillér.

jessze be javaslatát. Kimondta, hogy Lamberger Lajos vegyésznek 600 korona tiszteletdíjat, a tolonckiséretre 300 korona, a járványos betegségek elleni védekezésekre 2610, a járlatkezelési költségekre 400 korona póthitelt engedélyez. Kimondta, hogy a fogalmazókká átminősített gyakornokoknak a fizetést 1914. január 1-től kell kiutalványozni. Elhatározta, hogy a szabályrendelet feltételek mellett a Simonffy-utca és piac-tér sarkán lévő gyalogjárót kiaszfaltatja. Végül több kegydíjat intézett el.

(Rendőrségi dolgok.)

Elhatározta a közgyűlés, hogy a rendőrségi palotára szükséges 800,000 korona kölcsön olcsóbb fölvétele iránt újabb tárgyalást folytasson a tanács és hogy fölír a miniszterhez: a rendőrség államsegélyét a városok segélyéből legalább a múlt évi összeg kétszeresében 64,000 koronában állapítsa meg.

Szerető István adótsízt özvegye segélyének megállapítása után a közgyűlés kegyvel hét óra előtt véget ért.

Használja a híres

H·A·J·D·U·S·Á·G·I

BAJUSZPEDRŐT!

mely legjobb az összes készítmények között.

1 doboz 50 fillér.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

«ARANYEGYSZARVU» GYÓGYSZERTÁRÁBAN

DEBRECZEN, HOSSUTH-U. 8. A színház mellett

ahol minden bel- és külföldi különlegességek, széptárgyak, arckrémek, szappanok, illatszerek a legolcsóbban beszerezhetők.

Az osztrák kormányt leszavazták

Stürgkh a panama-pénzekről

Bécs, december 19. A Stürgkh-kormány minden fáradozása sikertelen maradt, mert a Reichsrathot nem tudta munkaképessé tenni. Ma az ülés megnyitása előtt ismét tanácskozások voltak a pártvezérek, a képviselőház elnöksége és a kormány között. Abban állapodtak meg, hogy a Reichsrath ma és esetleg holnap még ülést tart, de kedden azután megtörténik a képviselőház elnapolása. A kormány a 14. §-al akarja életbeléptetni a költségvetési provizóriumot, meg a pénzügyi törvényjavaslatokat.

Mindjárt a mai ülés elején felállott gróf Stürgkh miniszterelnök, hogy nyilatkozzék a Stapinsky-ügyben hozzá intézett interpellációkra. Először sajnálkozását fejezte ki azon, hogy egy nyilvános politikai ülésen szóba hoztak olyan ügyeket, amelyek magától értetődőleg bizalmas természetűek.

Általános mozgás és nagy zaj fogadta a miniszterelnök szavait, amelyek nagy meglepetésre Dlugos lengyel miniszter eljárásának elítélését is magukban foglalják.

— Minthogy ez a dolog már a nyilvánosság elé került, — folytatta a miniszterelnök — állásfoglalását a későbbi időkre fentartva, most a következőket jelenti ki: 1910. januárjában előkelő lengyel politikai oldalról azzal a kérelemmel fordultak hozzá, hogy tegye lehetővé egy krakói lapnak az ellenzéki párti kiadótól való megvásárlását és azt, hogy ezután Stapinsky vezesse a lapot. Ő az erre szükséges összeget megadta a rendelkezési alapról. Nem tudta azt, hogy Stapinsky tudomása lett volna róla, hogy a kormány adta volna a laphoz a pénzt. (Nagy zaj.) A képviselőház, amikor megszavazza a rendelkezési alapot, mint mindenütt, nálunk is tudja, hogy ezt nem reprezentációs, vagy jótékonyági célokra használják föl.

A Ház minden oldalán óriási láрма fogadta a miniszterelnök szavait. — Fölállott

Dacsinszky lengyel képviselő és indítványozta, hogy a miniszterelnök válasza felett nyissák meg a vitát. A kormányt nagyon kellemetlenül érintette ez az indítvány. A szavazás mégis megtörtént és 150 szavazattal 140-nel szemben a Ház elfogadta a lengyel képviselő indítványát, vagyis ebben a kérdésben leszavazta a kormányt.

A szavazás eredményének kihirdetését óriási láрма és zaj fogadta. A kormány leszavazása ismét azt bizonyítja, hogy nem képes a parlament vezetésére, mert még a kormányt támogató pártok sem tudják, vagy nem akarják megvédeni az olyan leszavazástól, amely immár másodszor is bekövetkezett.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:
SZOMBAT: *Katonadolog*, operett. (A bérlet.)

* „Katonadolog”. (A színházi iroda jelentése.) Holnap, szombaton a „Katonadolog” című pompás operett kerül színre és pedig A) bérletben. A szereplő művészek ugyanazok, mint az edigi előadásokon.

* „Aranyeső”. (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap este Béli, Mérei és Zerkovitz kitünő operettje, az „Aranyeső” kerül színre, a leggodosabb szereposztással. A társulat teljesen készen várja már a felújítás estétjét. A főszerepeket Borbély Lili, Nagy Aranka, V. Márkus Angela, Muci Anna, Oláh, Kassai, Kormos, Rónai, Madas, Szalai, Vándory stb. játsszák. Az előadás kisbérletes. Az igazgatóság ezután is közli az érdekeltekkel, hogy a kisbérletes előadásra földszinti- és első-emeleti-páholy jegyek, ugy szintén elsőrendű támlásszékek is állanak a közönség rendelkezésére.

* Vasárnap délután: „Boccaccio”. (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap, folyó hó 21-én mérsékelt helyárakkal kerül színre Suppé kiváló operettje. Az előadás fellépnek az összes énekesnők és az összes komikusok. Azonkívül az operett-személyzet összes tagjai. Kassai a harmadik felvonásban új aktuális kuplékat fog énekelni. Mérsékelt áru jegyek ez előadásra válthatók a pénztárnál.

— Az egységes ügyvédi és bírói vizsga.

A hivatalos lap mai száma közli az 1913. évi LIII. t.-c. szentesítését. A törvény az egységes ügyvédi és bírói vizsgáról szól és a vizsgát és előfeltételeit, a joggyakorlatot, a vizsgálobizottság szerveztét és eljárását tartalmazza. A törvény az életbelépés meghatározását az igazságügyminiszterre bizza.

ARANY BIKA

MOZGÓSZÍNHÁZ

BEJÁRAT JÓZSEF KIR. HERCEG-U.

Telefon 7-99.

Szombat Vasárnap

ORLEANSZI SZŰZ.

Megható dráma 6 felvonásban.

A meglepett lelkész.

MERAN.

Vígjáték.

Természetes.

Párdus mint házasságközvetítő.

Igen humoros. Elsőrangú zenekar kísérete mellett.

HÉTFŐN TELJESEN ÚJ MŰSOR!

Szombat és vasárnap délután 3-tól 5-ig az előadások fél helyárakkal. Trafikjegyek érvényesek. Remek büffé- és dohányzótermek.

Folytonos bemenet. Hétköznap délután 6 órától

éjjel 12 óráig. Szombat és vasárnap délután 3 órától éjjel 12 óráig.

HELYÁRAK: Földszinti ülő 10 f. Földszinti álló 1. hely 60 f. Földszinti zártzék 11. hely 90 f.

Földszinti zártzék 1. hely 1 kor. Kőszék 1 kor. 20 f.

Pályautas 1 kor. 60. Pályautas 4 személyre 5 kor.

HIREK

A „DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG NAGY KÉPES NAPTÁRA“ már megjelent. — A naptárt minden előfizetőnk megkapja ingyen. Uj előfizetők csak akkor, ha legalább negyedévi előfizetési díjat beküldenek. Hátralékos előfizetőinket kérjük tartozásuk ki-egyenlítésére, mert addig, míg tartozásban vannak, a naptárt nem kézbesítjük.

— Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban e hó 21-én, vasárnap a következő sorrendben tartattak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Szele György lelkész, ágendázik G. Szabó Gábor s.-lelkész, a Kistemplomban prédikál Bodnár Gábor s.-lelkész, ágendázik Hajdu Gyula s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Boér Károly vallásoktató lelkész, az Isptályi templomban Könyves-Tóth Kálmán lelkész, a csapókerti imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a homokkerti imaházban Uray Sándor lelkész. — Jánosi Zoltán lelkész azt a beszédet, melyet két héttel ezelőtt a Kossuth-utcai templomban megígért, a Kistemplomban most vasárnap nem tarthatja meg, mert meghűlvén, ágyban fekvő beteg.

— Baltazár püspök betegsége. A legteljesebb érdeklődés nyilvánul meg nap-nap után Baltazár Dezső dr. püspök betegsége iránt, amelyre vonatkozólag a helybeli és a fővárosi lapokban a legkülönbözőbb hírek keltek szárnyra, amelyek azonban teljesen valótlank. A hiób hírek skarlátot, súlyos vesegyulladást, vörhenyt emlegettek. Mi a legbeavatottabb helyről jelenthetjük, hogy mindez légből kapott koholmány. Baltazár püspök — mint azt mi annak idején megírtuk — hülés következtében roncsoló toroklobbot kapott, amit azonban immár teljesen kihevert. Négy nap óta teljesen lázmentes. A püspök kedélyállapota kitünő, maga pedig teljesen veszélyen kívül van, úgy hogy már vasárnap el is hagyhatja a betegágyat. Pár héttig ugyan még óvnia kell magát.

— Miniszterek Bécsben. Bécsből jelentik: Tisza István gróf miniszterelnök és Tuleszky János pénzügyminiszter tegnap éjszaka Budapestre tértek vissza. Hazai Samu báró honvédelmi miniszter tegnap este fél hét órakor Budapestre Bécsbe érkezett.

— Jegyzőkönyv hitelesítés. Domahidy Elemér főispán a most lefolyt két napos közgyűlés jegyzőkönyveinek hitelesítésére e hó 20-ának délutáni három óráját tűzte ki.

— A békéscsabai választás. A Kristóffy József lemondásával megüresedett békéscsabai választókerületben a paraszt-párt Vázsonyi Vilmos javaslatára Purjesz Lajost, a „Világ“ felelős szerkesztőjét és az „Ujság-írók Egyesületének“ főtákarát jelölte demokráta programmal. Purjesz támogatására az ellenzék vezetői közül többen leutaznak a kerületbe. A választás hétfőn lesz.

— A Csokonai-kör felolvasó ülése. A Csokonai-kör folyó hó 20-án, szombaton délután 5 órakor, a vármegyeháza disztermében felolvasó ülést tart a következő műsorral: 1. Az 1913. évi Lőkövits-pályázaton jutalmazott életképek. 2. Kelet asszonyai. Irta és felolvassa Kunos Ignác dr., a M. T. Akadémia tagja. 3. Ujabb költemények. Irta és felolvassa Zivuska Andor, a Csokonai-kör választmányi tagja.

— A renitens képviselők. Budapesti tudósítónk táviratozza: A képviselőház összeférhetetlenségi bizottsága mai ülésén nem igazoltnak mondta ki Apponyi Albert gróf, Bernáth Béla, Ságghy Gyula és Vázsonyi Vilmos képviselőknek a bizottság kisorsolásáról történt távolmaradását. E határozat folytán ezek a képviselők el fogják veszíteni negyedévi illetményüket.

— Karácsonyra finom illatszer, manicűr és uti-készletek, pénz-, szivar- és cigarettatárcák a legszebb választékban Frank Testvéreknél, a megyeháza mellett.

— Molnár Antal kitüntetés. Intim körben, kedves, meleg ünnepség keretében folyt le az a szép aktus a Debreceni Hitelbank mai igazgatósági ülésén, amikor Domahidy Elemér főispán átnyújtotta Molnár Antal vezérigazgatónak a királyi kitüntetés jelvényét; a Ferenc József-rend lovagkeresztjét. Domahidy Elemér főispán meleg szavakkal üdvözölte a kitüntetett vezérigazgatót, méltatta Debrecen közigazgatási életében szerzett nagy érdemeit, Debrecen városával szemben tett igazán elismerést érdemlő fáradozását, amellyel nem egy esetben volt szolgálatára a városnak pénzügyi kérdések megoldása kérdésében. A rendjel feltűzése után az igazgatóság és a tisztviselők üdvözölte és ünnepelte Molnár Antalt, aki meghatóttan, meleg szavakkal köszönte meg a szeretetteljes ünneplést.

— A presbitérium ülése. A debreceni református egyház holnap, szombaton délután 4 órakor az egyház tanácstermében presbitérium ülést tart, melynek tárgyai közül ezek a fontosabbak: Özv. Balogh Ferencné uraszonny és a Claprade-család válasza a presbitérium részvétirátára. — Az Árpád-téri lelkészi állásra beérkező pályázatok átvizsgálására két küldött megválasztása. — Lelkészi kar és az előkészítő-bizottság javaslata az Árpád-téri templomnak a jövő év január havának 18-ik napján leendő felszentelése s ezzel kapcsolatban egy új segédlelkészi állás illetményének folyósítása tárgyában. Ugyanannak javaslata a jelenlegi hat lelkész részére már megszavazott 500—500 korona stóla-kárpótlás folyóvá tétele iránt. — Ugyanannak javaslata a presbitérium által már megszervezett két új kántori állásnak pályázat utáni betöltése, a pályázat meghirdetése, a jelenlegi két kántor korpótlék iránti kérvénye.

— Az Uránuszínház ma — szombaton — délután 3 órától 5-ig és 5-től 7-ig félhélyáru előadást tart, melyen bemutatóra kerül a nagyszabású esti műsor és fellépnek az általános kedvelt Renlow-testvérek xylofon és tubafon zene-virtuozok is.

— Elítélték a Hamburg-Amerika társaságot. Londonból táviratozzák: A Hamburg-Amerika-vonal hajóársaságát tegnap négyszáznyolcvanezer márka kártérítésre ítélték, melyet az angol admirálisnak kell fizetnie. Nemrég a B. VI. angol tengeralatti naszád Dower közelében összeütközött a Hamburg-Amerika vonal „Amerika“ nevű gőzöselével és elsüllyedt. A naszád legénységéből csak egy ember lehetett megmenteni. A Hamburg-Amerikai-vonal hajóársaság elismerte, hogy az összeütközésért őt terheli a felelősség.

— 50%-ot takaríthatunk meg fűtőanyagban, ha az ajtókat és ablakokat léghuzat elzáróval látjuk el. Kapható **Mentze Henrik** újdonságok áruházában. Piac-utca 38. sz.

Korona-Passzage **Telefon 3-28.**

Szombaton, Vasárnap dec. 20-án és 21-én

A bűvös szemű bajadér

Nagy regény 4 felvonásban. A „Tanagra“ orosz filmgyár első művész felvétele, melynek főbb szerepeit az orosz főváros legkiválóbb művészei alakítják.

1. **Zene.**
2. **Bírándulás a mortaini sziklákhoz.**
Gyönyörű színes tájkép.
3. **Titi házassodni akar.**
Műveltség történet.
4. **Pista elvesztette kutyáját.**
Kacagató jelenetek.
5. **Móric és vendégei.**
Rendkívül nevetető.

ELŐADÁSOK: Déltől 3-tól 5-ig és 5-től 7-ig félhélyárukkal. 7 órától rendes hélyáru. Bemet minden kép után. Utolsó előadás 10 órától. Berlet-, tisztviselő- és trafikjegyek érvényesek.

Hétfőn, kedden december 22-én és 23-án

MINDÖRÖKRE..

Gyönyörű katonai társadalmi dráma 3 felvonásban.

— Az elhagyott gyermekek karácsonyfája. Az állami gyermekmenhely és a patronázs-egyesület gyermekei részére rendezendő karácsonyfa-ünnepély nem a szokásos karácsonyi ünnep első napján, hanem folyó hó 23-án kedden délután 3 órakor fog az új református gimnázium tornacsarnokában megtartani. Az ünnepi beszédet a karácsonyfa alatt Baltazár Dezső dr. püspök ur ömeltósága súlyos betegsége miatti akadályoztatása folytán, helyette Uray Sándor helybeli református lelkész ur fogja megtartani. Az ünnepélyre az érdeklődő nagyközönséget ezennel tisztelettel meghívjuk és szívesen látjuk. Akik még a karácsonyóra adományozni óhajtanak, ebbeli adományukat Weér Györgyné urnó ömeltóságához, a karácsonyfa-ünnep rendező bizottságának elnökéhez (Péterfia-u. 68. sz.) vagy Fodor Emil urhoz, annak titkárához (állami gyermekmenhely) eljuttatni sziveskedjenek.

— A Szabad Iskola tanfolyamai. A Szabad Iskola igazgatósága ezúton is tudatja a gyakorlati tanfolyamok hallgatóival, hogy a karácsonyi szünet folytán a most bezárult kurzusok csak január hó 5-én, hétfőn kezdődnek el újra.

— A bűvösszemű bajadér. Az Uránuszínház ma — szombaton — az orosz „Tanagra“ filmgyárnak legújabb nagyszabású felvételét mutatja be, melyben a főbb szerepeket az orosz főváros legkiválóbb művészei, a szép Mitkewitz, a bájos Smyrusva, Jurieff és Davidhoff alakítják. „A bűvösszemű bajadér“ 4 részből áll s kivitele elsősorban, meséje mindvégig lebilincselő és érdekesítő. E nagyszabású műfilm mellett még bemutatóra kerül a 4 számból álló kitünő Pathé kísérő-műsor és fellépnek a Renlow-testvérek — 2 férfi 1 nő — xylofon és tubafon virtuozok, kik minden előadásban klaszszikus zene-hangverseket tartanak.

— A bíró tragédiája. Máramaroszigetről jelenti tudósítónk: Szemenyuk Mihály Tiszaveresmart község bírája Steinmetz Marku Leb felsővisói lakostól albertletbe elvállalta a gyertyánligeti ut kavicsolását. Mikor a munkával készen volt, az érte járó pénzt át akarta venni az államépítészeti hivatalban, ahol azt mondták neki, hogy a pénzt a Felsővisói Takarékpénztár, mint Steinmetz járandóságát lefoglaltatta. Szemenyuk a végzett munkáért így semmit sem kapott, pedig egész vagyonát rááldozta. A bíró emiatt buskomor lett és azt emlegette, hogy öngyilkos lesz. A bíró néhány nappal ezelőtt eltűnt és a Tisza partján talált lábnyomokról arra következtetnek, hogy a vízbe ölte magát. Szemenyuk négy gimnáziumot végzett, intelligens ember volt. Felesége és nyolc gyermeke siratja. A községi pénztárt a vizsgálat rendben találta. A szerencsétlen bíró családja iránt általános a részvét.

— Bojkotált osztrák kereskedők. Trieszti távirat jelenti: A karácsonyi ünnepekre ideérkező német kereskedőket az olasz lakosság olyan ellenségesen fogadta, hogy azok nem merték áruikat kirakni. Legtöbbjük már vissza is utazott hazájába. Az osztrák kereskedők különben sejtették a kedvezőtlen fogadtatást, mert az idén szokatlanul csekély számban jelentek meg.

— A kis gyermek vágya nem csupán a játékpercekig terjed. Már az öntudatánál lévő 5—6 éves leányka, vagy fiúcska szereti, ha a ruházatban tul tehet játszótársain. Különös kedveltségnek örvendenek gyermekköriekben az aranygombos kék kabátkák, amelyekben mint közismeretes specialista a Neumann M. udvari szállító cég. A Neumann-féle híres gyermekruhák és kabátkák dusraktára a cégnek Piac-utca 51. szám alatti ruhatelepén minden szülő érdekét szolgálja.

— Ma, szombaton és holnap, vasárnap délután 3 órától 5 óráig zóna-előadás félhélyárukkal az „Arany-Bika“ mozgó-színházban.

— A legolcsóbb, legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék egy ingyen fénykép-nagyítás, melyet 6 drb fényképre ingyen — 12 drb lev.-lappal 6 koronáért ad az „Adria“ műterem, Szent-Anna-utca 5. szám, Telefon: 12-66.

— **A tangó miatt lelőtte az udvarlót.** — Londonból táviratozzák: Luiziana állam Mami városában Leona Henrik tangóra kérte föl Vincers kisasszonyt. A leánynak azonban vőlegénye, egy gazdag délamerikai farmer megtiltotta, hogy táncoljon. Mikor a vőlegény egy percre kiment a teremből, Leona és Vincers kisasszony mégis táncra keltek. Mikor a vőlegény visszatért és látta, hogy menyasszonya vetélytársával tangózik, rárohant a táncoló párra és agyonlőtte az udvarlót.

— **Megégett asszony.** Püspökladányban borzalmas módon pusztult el egy Ólveczki Józsefné nevű 65 éves öreg asszony. A szerencsétlen nő tegnap este véletlenül magára döntötte az asztalon álló petróleum-lámpát, amelytől meggyulladt a ruhája. Pár pillanat alatt lángban állott az egész asszony, akit — egyedül lévén a házban — senki sem tudott megmenteni a rémes haláltól. Valósággal szénné égett. Ugy akadtak reá ma reggel a szomszédai. Az esetet jelentették telefonon a debreceni kir. ügyészségnek, amely a temetési engedélyt megadta.

— **Karácsonyra gyönyörű nyakkendők és uri-divat újdonságok** Frank Testvéreknél, a megyeháza mellett.

— **A vagdalkozó hadnagy fogház-büntetése.** Strassburgból táviratozzák: A zaberni esetből kifolyólag ma vont a felelősségre a haditörvényszék Forstner hadnagyot, aki Blank cipézt összekaszabolta. A bíróság a hadnagyot 43 napi fogházra ítélte jogtalan fegyverhasználat miatt.

— **Schwartz Dániel** pipa-kereskedésében Debreczen, Piac-utca 29. a városházával szemben mindenki, aki 2 korona árut vásárol, egy Polgári Asztaltársasági sorsjegyet ingyen kap. 100 gyönyörű tárgy.

— **A kórház karácsonyfája.** A debreceni kórház szegény betegeit is fölkeresi évenként legalább egyszer a jótékonyság. Így karácsony táján kisebb-nagyobb adományokat könnyel el a kórház igazgatósága, amelyek a magukkal amugy is tehetetlen szegénysorsu betegek fölsegélyezését célozzák. Az első ilyen adományt ma küldötte be Szilágyi Péterné urnó, 10 koronát, amelyért ezután mond köszönetet a kórház igazgatósága.

— **Keresnek egy templomablót.** A temesvári rendőrség ma táviratilag arról értesítette a debreceni rendőrséget, hogy nyomozzon egy betörő után, aki az ottani belvérosi templomot kifosztotta és megszökött. Az eddigi nyomok szerint minden valószínűség szerint Debreczen felé vette az útját.

— **Kegyetlen szülők.** Makóról jelentik: Battonyán eljárás folyik Nettinger Győző dohánygyári ispán ellen, mert kilenc hónapos leánykájával kegyetlenül bánt, ütötte, verte az apróságot, ugyanarra, hogy a szomszédok megsokalták a dolgot és a házaspárt följelentették. Az eddig kihallgatott tanúk terhelően vallottak a szülők ellen. A rendőrség talált egy szűk ládaketrecet, melybe a gyermeket éjjelre bezárták.

— **Leütötte a fa.** Kiss Lajos 61 éves monostorpályi gazdálkodó tegnap egy fát akart kivágni a kertjében. E közben történt, hogy az alázuhanó hatalmas fa ráesett és az egyik lábát eltörte. Súlyos sérülésével behozták a debreceni kórházba.

— **Batiszt- és Lüsster-kötények** óriási választékban rendkívül olcsón a Csipke-áruházban kapható. Sass-u. 4. sz.

Aspirin-tabletták

: fej és fogfájásnál, rheumánál, influenzánál stb. elismert fájdalomcsillapító szer : sokszor kisebb értékű készítményekkel utánozzák, hogy biztosan valódi Aspirint kapjunk, vegyük a „Bayer“ féle Aspirin tablettákat. Egy cső 20 a 0,5 gros tablettát tartalmaz ára 1 kor. 20 fill.

Utánzatokat utasítsunk vissza.

— **Elfogott bundatolvaj.** Rosenberg Béni Bádogos-utcai ószeresnél ma délelőtt egy ismeretlen férfi jelent meg, aki egy -rtékes bundát akart eladni. Az ószeresnek gyanus volt a dolog s ezért rendőrért küldött, aki igazolásra szólította föl az illetőt. Miután ezt nem tudta, a rendőr előakarta állítani a központon. Utközben azonban futásnak eredt az ismeretlen, megakart szökni, azonban a rendőrnek hosszas hajszá után mégis sikerült elfogni és előállítani. A központon megállapították, hogy Mészáros Gábor büntetett előéletű csavargó az illető, aki a bundát egy hajduböszörményi gazdálkodótól lopta el. A rendőrség Mészáros Gábort őrizet alá vette.

— **Részegen a vonat alatt.** Nagyváradi tudósítónk írja: Hardalo János fenesi oláh gazda alaposan bepálinkázva a sineken ballagott hazafelé. Alig hagyta el a belévesi állomást, egy tehervonat közeledett. A ködben a mozdonyvezető nem látta meg a sineken botorkáló embert s Hardalo Jánost elütötte a gép. A részeg atyafi végigterült a vágányok közt s az egész vonat elrohogott fölötte. Csodálatos módon semmi külső sérülést nem szenvedett. Feltápáskodott s tovább akart indulni. A pályaőr a lakására vitte s onnan a legközelebbi vonattal Belénvesre szállították. A kórházban fekszik, de az orvosok azt hiszik, egy-két nap múlva talpra áll.

— **Megkezdődött a karácsonyi nagy vásár** Lantos „Csipke-áruházában“, Sas-u. 4.

— **Legfinomabb** gvapiuszövetek mesés olcsó árban Kupfer és Társánál. Széchenyi-utca 1/b.

Rendkívüli alkalmi vételek női, férfi- és gyermekcipőkben.

Költőködés miatt. Óriási választék. Milyen leszállított árak mellett árulhatunk ki. Fischer Menyhért cipőüzletében, Piac 9.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Börtönre ítélték a suszterbárót.** Nyiregyházaról táviratozza tudósítónk, hogy az ottani törvényszék ma Perényi Lajos báró cipészegédét csalás, sikkasztás, orgazdaság és hatóság elleni erőszak miatt másfél évi börtönre ítélte.

§ **A gyerekek miatt.** Egri Gerzsonné és Kaszás Ferencné az egymás szomszédságában laktak Hajduszoboszlón. A két asszony gyermekei ez év júliusában összevesztek, mire Kaszásné megverte Egriné kisfiát. Ez sirva panaszolta el az esetet anyjának, aki e miatt a szomszédasszonyt kérdőre vonta. — Veszekedni kezdte, hajba is kaptak, egy pár ütleg is elcsuszott, aminek következtében Kaszásné, aki áldott állapotban volt, elvesztette magzatát. A kir. törvényszék a mai főtárgyaláson nem látta beigazoltnak, hogy Gerzsonné ütlegei okozták volna az abortációt s a vádlott asszonyt fölmentette.

§ **Emberölés önvédelemből.** Annak idején megirtuk, hogy Tátorján György hajdudorogi gazdálkodó egy revolverrel ez év júliusában úgy vágta főbe Baesó Péter kőműves mestert, hogy az egy hónapi szenvedés után a kapott sérülésbe belehalt. A debreceni kir. ügyészség halált okozó súlyos testi sértés büntetése miatt eljárást indított Tátorján ellen, aki fölött ma itélkezett a kir. törvényszék Hoffmann József táblabíró elnöke alatt. A tárgyalás folyamán tanukkal igazolta Tátorján, hogy önvédelemből ütötte le Baesót, aki valami kőműves munkát végzett nála. Munka közben Baesó valami szerszámot kért, amit Tátorján azonban nem tudott adni neki, mivel időközben egy szomszédjának adta kölcsön. Baesó e miatt annyira feldühödött, hogy északa elment Tátorjánhoz, akit megfenyegetett, majd hirtelen feléje ugrott s meg akarta ütni. Tátorján ekkor védekezés céljából főbe ütötte. A bíróság a perbeszéd elhangzása után Tátorjánt fölmentette. Magoss Kálmán kir. ügyész az ítélet ellen főlbevezést jelentett be.

§ **D'Elvert lovag büntetése.** Szombathelyről jelentik: Lovag D'Elvert Lajost, az Osztrák-Magyar Bank szombathelyi fiókjának volt főnökét a törvényszék tudvalevőleg nyolc hónapi börtönre ítélte többrendbeli váltóhamisítás miatt. A lovag ügyvédje utján azért felebbezett, mert a törvényszék nem számította be azt a vizsgálati fogságot, amit D'Elvert Bécsben ült le. Most a győri tábla jóváhagyta a törvényszék ítéletét azzal a megokolással, hogy D'Elvert-t abécsei bíróság más ügy miatt tartóztatta le és ítélte el. Érdekes, hogy a lovag Bécsben három hónapig ült vizsgálati fogságban, pedig utóbb a bíróság csak három heti fogházra ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttek is vett. A tábla ítéletével D'Elvert elítélése jogerőre emelkedett. Hátra van még két váltóhamisítási ügye, melyeket a napokban ugyan csak a szombathelyi törvényszék tárgyal le.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A debreceni kir. törvényszéken a jövő héten a következő bűnügyek kerülnek főtárgyalásra:

December 22-én: Fodor András lopás büntetése, Sebők Ernő dr. és társa párviadal vétsége.

December 24-én: Kovács Sándorné magánokirathamisítás büntetése, ifj. Csorba Imre hatóság elleni erőszak büntetése, Zámbo Lajos csalás büntetése, Vida József és társa lopás és orgazdaság büntetése.

Steckenpferd-liliomteiszappan

Bergmann és Társától, Tetschen a. E. mint eddig, ezután is nélkülözhetetlen a bőr- és szépségápolásnál. Naponta elismerőlevelek. 80 filléért mindenütt kapható.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	838
Osztrák hitel	698
A. anélkül a koronaárérték	2 76
Államvonal	707
Jelszóbank	438 25
Rimamurányi	648 80
Malgótarján	787
Köszöni vasút	480

Irányzat:

Magánleszámitózási kamatláb:

Bécs 5³/₈ %, Berlin 4¹/₈ % London 4¹/₈ %

Budapesti gabonátőzsde.

Wara E. (Strauss és König) debr. bizományos távirati jelentése	
Őszi májusra	10 46
októberre	11 39
1914 ápr.	7 7
Rozs, októberre	8 65
áprilisa	
Zab, októberre	7 45
áprilisa	7 88
Tenger: 18. év októberre	8 60
máj	
Készárú 5-tel drágább.	

Az Unio új budapesti főkonzula. A kereskedelmi- és iparkamara ezután hozza az érdekeltek tudomására, hogy Coffin William az északamerikai Egyesült Államok főkonzulává Budapest székhellyel kineveztetett.

A debreceni gyáriparosok ügyei. A M. Gy. O. Sz. debreceni fiókja saját helyiségében (Simonffy-utca 1. a.) folyó hó 21-én délután 5 órakor vasárnapi összejövetelt tart, melyre a tagokat ezután hívja meg és szíves megjelenésüket kéri az elnökség.

Utazói igazolványok kiadása kezdetét vette a debreceni kereskedelmi- és iparkamaránál. A mintabörönd igazolványok iránti kérelmeket tekintettel arra, hogy év végével tömegesen érkeznek a kamarához, kívánatos volna lehetőleg azonnal benyújtani. A kérelemre 1 korona, az igazolványra 2 korona bélyeg szükséges, illetéki egy korona fizetendő. Ugyancsak kiválthatók az „utazói iparigazolványok“ is a birodalmi tanácsban képviselt államok területére. Ennél a költségek ugyanazok, csupán a kérvény bélyege egy korona helyett 2 korona. Az igazolványok Boruss felügyelőnél válthatók ki. Az igazolvány kérelmekhez az utazó arcképét kell mellékelni. Elmosódott vagy régi fényképek nem használhatók.

Az érmihályfalvai vásár. A m. kir. kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Biharvármegye területéhez tartozó Érmihályfalva községben a f. évi december 25-re eső heti vásár ez évben kivételesen december hó 24-én tartassék meg.

A nagyléta—vértési vasut. — A kereskedelmi miniszter a debrecen-nagyvárad helyi érdekű vasut r.-t.-nak vasuti vonala Nagyléta-Vértés állomásból kiágazólag Kodak és Álmosd községek érintésével a bihari helyi érdekű vasutak Székelyhid állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu helyi érdekű vasutra az előmunkálati engedélyt megadta.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Hajdúvármegye szállítói nagyáruházában
DEBRECZEN,
Kistemplombazár
megkezdődött a

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR

Elsőrendű kifogástalan minőségű áruk kerülnek eladásra melyen leszállított áruk mellett.

MILLIÓK használják

köhögés,

rekedtség, katarrhus, elnyálkásodás, göros és számarhurut ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat

3 fenyővel.

6050 közz. Ig. bizonyítvány orvostól és magánostól biztosítják a sikert.

Rendkívül jó ízű és kellemes BOMBON.
Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fillér. Kapható:

Mihalovits J., Grósz Nagy Ferenc, Dr. Szélnyi Árpád, Kubk Sándor, Muraközy László, Harsányi Lajos, Kóczián Dezso, Kovat L. Sándor, Szentmiklósi Lóth Béla, Aranvi S. Árpád, Rejhard Sándor, Sághy Ferenc, Batory Imre gyógyszerészeknél, Józsa és Jóna és központi drogeriákban. — Ujtehértón Trón Gyulánál. — Érmihályfalván Mátrai Ákosnál — Derecskén Benkő Sándornál.

A világhírű a legjobb rendszerű BOLINDER NYERSOLAJMOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

Anyos Imre cégnél kaphatók
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jóállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek!

TELEFON 12-76. Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

!! Nagy Karácsonyi Vásár !!

Hölgyek részére

legalkalmasabb ajándék

- 1 elegáns doboz bőrkeztü K 8⁰⁰—
vegyes színekben
- 1 elegáns doboz keztü K 16⁰⁰—
(6 pár) tágitóval
- 1 manicur-készlet 2 koronától.
- 1 fésű-készlet 3 korona 60 fillértől.

Urak részére

- 1 finom bőr, bélelt keztü K 3⁰⁰—
- 1 finom bőr, szőrmebélelésel K 6⁰⁰—
- 1 nadrágtartó K 2⁰⁰—
- 1 elegáns selyem nadrágtartó K 3⁰⁰—

Zsebkések
nagy választékban.

Schön Sándornál

keztü-, kötszer- és orvi műszertár

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 14. CSAPÓ-UTCA SAROK.

KARÁCSONYI

CUKORKÁKBAN ÉS KARÁCSONYI
FELSZERELÉSEKBE

NAGY VÁLASZTÉK

Kontsek Gézánál

Kossuth-utca.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi újbérlőház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalan-
ság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziázer

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható MIHALOVITS JENŐ gyógyszertárában, Debreczenben.

Pálóczyi csemege pirula,

nem kell budai, igmándi víz, drastikus hashajtó szerek, mert egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy e pirulából 2 szem lefekvéskor, csikarásmentes, fájdalomtalan bő száket csinál, hasonló mintha sok gyümölcsöt ettünk volna. amint hogy a gyümölcsök ezen hajtó kivonata-ból készül, ásványi vegyszer nincs benne, állandó használata a gyomrot rendben tartja, nem kellemetlen vele az aranyér, nincs vértolulás, fejfájás, alhasi bántalmak, puffadások s minden rossz gyomorral járó kellemetlenségek megszűnnek. !! Két szem ingyen !!

Próbadoz 1 korona. Nagydoz 5 korona

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főraktár: Józsa és Jóna drogeriájában és Kubek S. gyógyszerárában (Tisza-palota).

HÁZTULAJDONOSOKNAK

- Debreczeni lakbér-szabályzat . . . 80 fillér
- Házber-nyugtatónyvecske . . . 40
- Házirend . . . 40
- Kapuczdula (minden helyiség részére) . . . 10
- Üres lakás bejelentési lap . . . 10
- Ismét kiadott lakás bejelentési lap . . . 10
- Építés engedély iránti kérvény . . . 10
- Lakhatási . . . 10 fillér
- ... ért darabonként kapható

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ könyvnyomdájában DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

Alapítva 1782

BACZEWSKI J.A.-LEMBERG CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

*Baczewski
féle likörök*
Kitűnő minőségek

mindenütt kapható

Legjobb oseh bevásárlási forrás

Olcsó ágytoll!

1 kiló szürke, jó, fosztott
2— K, jobb 2-40 K, prima
fehér 2-80 K, fehér 4—
K, fehér pelyhes 5-10 K, 1
kg. igen finom, hófehér,
fosztott 6-40, 8— K, 1 kg.
pelyhes, szürke 6—, 7— K,
fehér finom 10— K, leg-
jobb minőségű 12 K.
5 kg. vételénél bérmentve.

Kész, töltött ágyak

sűrűfonalú piros, kék, fehér vagy sárga nankingból, 1 dunyha 180 cm. hosszú, kb. 120 cm. széles, 2 párnával, 80 cm. hosszú, 60 cm. széles, új szillakés, igen tartós, pelyhes tollal töltve 16— K, 20— K, felephely 20— K, pelyhes 24— K, egyes dunyha 10—, 12— K, 14— K, 16— K, fejpárna 3— K, 3-50 K, 4— K, dunyha 200 cm. hosszú, 140 cm. széles, 13—, 14-70, 17-80, 21— K, fejpárna 90 cm. hosszú, 70 cm. széles, 4-50, 5-20, 5-70 K, alsóhuzat erős csikos gradliból 180 cm. hosszú, 116 cm. széles, 12-80, 14-80 K. — Székülés utánvétel, 12 koronától kezdve bérmentve. — Cseré megengedve, nemteltszért pénz vissza.

S. Benisch Deschenitz Nr. 1148. Csehország.

Dusan illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tejeladás

NAGYHÁTI TEJGAZDASÁG

1914. évi tejtermelése január elsejétől eladó.

Sürgösen értekezhetni személyesen :
BUDAPEST, VIII., SÁNDOR-U. 10. (Kivéve dec. 22.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Vidékről
 apróhirdetéseket legcélszerűbb postaltalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postaltalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegen csatolandó.

Jelleges leveleket
 csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó.
 hivatalunkban a jelleges levelek délelőtt 10—12 óráig adatnak ki. 706
A Debreceni Független Ujság telefon számai:
 Szerkesztőség 3—39
 Kiadóhivatal 3—39 és 18
 Nyomda 18

Levelezés

Jelleges leveleket a hirdetés száma is kéretik.

Házastalándok,
 kik gazdagon nőülni óhajtanak, (ha vagyontalanok is) forduljanak díjtalan felvilágosításért a kontinens első és legnagyobb nemzetközi intézetéhez. Magyar levelezés. Hymen, Berlin 18. 2724

Vasárnap.
 Levél nem kedden, hanem szerdán a kívánt helyen átvethető.

O. vos
 28. Levele a kívánt helyen van.

Különtéle

Mig a keszlet tart
 az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérműmek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Köztűves,
 ács és kőfaragó mesteri tanfolyam Ligeti János építész vezetésével, Rákóczi-u. 19. 97

Legelő őbb
 árban készítek kosztü-möket, alkalmi ruhákat, pongyolákat legszebb kivitelben. Eötvös-utca 17. 99

Patsányiró
 Hegyesi Sándorné József kir. herceg-utca 22. szám alatt lakik. 92

A n. Becsü olvasó közönség b. tudomására hozom, hogy szabóműhelyemet Arany Janos-utca 3. szám alá helyeztem át. : : 40 koronától feljebb téli kabátot, ruhát mérték után készítek. Vasalásokat és javításokat pontosan eszközöl. Blau Dávid.

Szüts István
 ur- és egyenruhahabónál lehet legolcsóbban legdivatósabb ruhát rendelni. Nagy vásztek bel- és külföldi szövegekben. 1835
Honyadi-utca 13.

Püspökladányban a Royal - szállodában
 minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételkaphatók. Méréseket, árák, pontos kiszolgálás. Csengő a kapunál. A n. é. utazó közönség becses partfogását kerli: Szántó Márton, tulajdonos. 1801

Lakás
Butorozott
 szoba kiadó, Kossuth-u. 6. sz., az udvarban. 71

Butorozva
 két szoba, konyha, külön bejárattal jó vízi kut. tiszta, csendes udvar december 15-től kiadó Eötvös-utca 3. 65

Egy
 szoba, esetleg két szoba, konyha speiz és mellék-helyiségek Garay-u. 16. sz. a. kiadó. 32

Kiadó
 olcsón, télre berendezett gyönyörű 4 szobás villa. Diófa-u. 17. (Hatvan-u. kert.) 78

Kiadó
 lakás 2 szoba, konyha februártól, Fűvészker-t-u. 6. sz. 86

Kiadó
 egy szobás lakás, konyha, speiz, fűszekarával Tócoskerti Szondy-utca 6. sz. 94

Kiadó
 üzlethelyiség Piac-utcán a Hungária mellett. Értekezhetni csödtömeggondnoknál, Arany János-utca 6. Telefon 414. 96

Egy
 régi fodrászüzlet kiadó, Csapó-utca 82. 91

Liszt-
 és kenyérüzlet családi körülmények miatt átadó Csapó-u. 72. 87

Hentes
 és mészáros urak! 19 év óta fennálló jóforgalmu hentesüzlet berendezéssel együtt 14 évre kiadó. Értekezhetni Nagy Imre Ujvárosi-utca 2983. H. Böszörmény. 80

Butorozott
 nagy szoba, külön bejárata nagy előszobával, a legkényesebb izlésnek megfelel kiadó december 15. vagy január 1-re. Péterfia-u. 76., keresztépület, emelet. 79

Adás-vétel
Tanyertalpu
 lompos farku Mackó koma utazásai s minden-féle képes mesekönyvek, zsolttarak, imakönyvek, képeslap, fénykép bélyeg-albumok, emlékkönyvek, dobozos levélpapírok : : bolti árból 20—30—50—60 százalékos engedmény-nyel kaphatók **Ha maty-nal, Fűvészker-t-utca 14.** (Püspöki palotához 5-ik ház.)

Egy
 szoba butor, elegáns, eladó. Fülöp mészkereskedőnél Homokkert-utca 121. 2913

Eladó
 és bérbeadó több ház és szántóföld a Geréby és Czeising telepen s Csapóker-tben dr. Varga ügyvéd. Csapó-utca 17. 60

Egy
 fiatal ügyes bolti szolga azonnali belépésre felvétetik. Nagy-féle tőzsdé városház alatt. 2814

Munkáslányok
 felvétetnek. Honvéd-u. 16. sz. 2925

Egy
 fiatal ügyes bolti szolga azonnali belépésre felvétetik. Nagy-féle tőzsdé városház alatt. 2814

Munkáslányok
 felvétetnek. Honvéd-u. 16. sz. 2925

Keresünk elsőrendű Diesel kettős nyersolaj — benzín — szivógázmotorral
 önvándorlók és mozgonyaloknak kerületi elárúsítására ügyes
KÉPVISELŐKET
 és közvetítőket. ♡ Kedvező árak és fizetési feltételek. ♡ Gyors szállítás.
A. B. C. Motoren-Gesellschaft m. b. H. Wien, IV., Mozartgasse 4.

ÓRIÁSI
TELEK

ÉPÜLETTEL
 (József kir. herceg-utca 42. sz.)
 f. hó 20-án d. e. 10 órakor a törvény szerinti árverésben nyilvános árverésen eladandó adatai.

Uj!
 Kályhatapasz vas és cseréphez Tóth Józsefnél, Péterfia 20. 2900

Hencsereket,
 matracokat megrendelésre legutányosabban készítek, javításokat, matracok frissítését házaknál készítem, vidéki munkát elfogadok. Oláh Andrást, Csapó-u. 28. 98

Mindenféle
 hajmunka legszebb, legolcsóbban most kapható Boczán fodrásznál, Hatvan-u. 2. 90

Saját
 termései martinkai bor 1. 72 fill. kapható, Csapó-utca 49. sz. alatt 68

Hiszó
 vágóhíd közelében kiadó több évre is. Értekezhetni Geréby Pálnál. 77

Legolcsóbban
 butort tisztít és javít Frankl Ignác asztalos, Varga József ur asztalos és butorkereskedő volt asztalos munkavezetője Hajnal-u. 19. Egy levelezőlap elég, azonnal intézkedek. 81

Olcsó
 marhahus I-ső rendű 1 kor. 20 fill., II. rendű 1 kor 4 fillér Csapó-utca 99. sz. és Árpád-tér 15. sz. üzletben. Tisztelettel Papp László mészáros. 107

Egy
 fiatal ügyes bolti szolga azonnali belépésre felvétetik. Nagy-féle tőzsdé városház alatt. 2814

Munkáslányok
 felvétetnek. Honvéd-u. 16. sz. 2925

Egy
 fiatal ügyes bolti szolga azonnali belépésre felvétetik. Nagy-féle tőzsdé városház alatt. 2814

Munkáslányok
 felvétetnek. Honvéd-u. 16. sz. 2925

Egy
 fiatal ügyes bolti szolga azonnali belépésre felvétetik. Nagy-féle tőzsdé városház alatt. 2814

Munkáslányok
 felvétetnek. Honvéd-u. 16. sz. 2925

Egy
 fiatal ügyes bolti szolga azonnali belépésre felvétetik. Nagy-féle tőzsdé városház alatt. 2814

Het
 nyilas tanyaföld a Mácson eladó vagy kiadó. Értekezhetni Hajó-u. 26. 82

Kályhák
 fűtőcsövek, széntartók, kályhaellenzők legolcsóbban Nagy vaskereskedőnél, Csapó-utca 68. 85

Butorokat
 konyhaberendezéseket raktáron tart, megrendeléseket elfogad Bálint József asztalos, Berek-u. Telefon 11—76. 75

Hordok
 elsőrendű új minőségben 200—300 literesek olcsón kaphatók Lorántffy-utca 64. sz. alatt. 106

Borseprót
 és uradalmi szőlőtörkölyt veszek Popper Józsefnél, Hatvan-utca 9. 115

Üres
 telket kisebb háznak Kishegyesi-uton keresek, Fischbein, Hatvan-u. 30. 116

Kitűnő
 kávé nyersen vagy pörköltve csak Orosznál kapható Csapó-utcán.

Állás
Gazda szonyt
 keres pusztára özvegy uradalmi tisztviselő. Teljes ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja „Megbízható” jellege alatt. 2799

Egy
 jobb családból való fiu hentes tanulónak felvétetik. Cim a kiadóban. 2894

Elemi
 iskolatantárgyakat németül, héber tantárgyakat korrekttanítok. Hazhoz eljárók és iskolás gyermekeknek feladványokban segítők. Magán tanulókat felelősségemre vizsgára előkészítek. Cim a kiadóhivatalban. 2730

Egy
 fiatal ügyes bolti szolga azonnali belépésre felvétetik. Nagy-féle tőzsdé városház alatt. 2814

Munkáslányok
 felvétetnek. Honvéd-u. 16. sz. 2925

Egy
 fiatal ügyes bolti szolga azonnali belépésre felvétetik. Nagy-féle tőzsdé városház alatt. 2814

Munkáslányok
 felvétetnek. Honvéd-u. 16. sz. 2925

Egy
 fiatal ügyes bolti szolga azonnali belépésre felvétetik. Nagy-féle tőzsdé városház alatt. 2814

Munkáslányok
 felvétetnek. Honvéd-u. 16. sz. 2925

Egy
 fiatal ügyes bolti szolga azonnali belépésre felvétetik. Nagy-féle tőzsdé városház alatt. 2814

Pilisszerorás
 legolcsóbban, leggyorsabban, estélyekre divatosan legszebben készült Klódyné intézetében, Széchenyi-u. 26. 83

Sertésölést
 elfogadok, magyar, német hurka kezelését értem. Honvéd-u. 15. 84

Varrónő
 házhoz ajánlkozok vidékre is Morgó-u. 30. 89

Pilisszerorást
 legújabb divat szerint szépen, gyorsan készítek. Csipkék 5 fillértől, szoknyák 3 koronától. Farkas Bella, Miklós-u. 5. sz. 76

Megbízható
 ügyes 14—15 éves kis leány felvétetik a csipke-áruházba, Sas-u. 4. 114

Ajánlkozók
 házakhoz dísznőüléshez értő férfi, hurkakészítéshez értő nő. Zápolya-u. 11. sz. 93

Üzlet
KA. LSBADI
 kétszorszült, valódi karisbadi gyartmány, a Deutsch-féle üzletekben kapható.

Falusy Károly
 polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41. Készítek mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket. 187

Konyha- és előszoba-
 berendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon 10—90. 1

Nagy András
 épület- és butorasztalos, Csapó-u. 19. szám. Elvállal mindenféle parket leakás, felgyalulás és fényezés munkákat pontosan, jutányos árák mellett. Levélben meghívásra azonnal házhoz megyek. 2731